

Núm. 4 / Juliol de 2018

Índex

Articles

- La Generalitat delimita la zona amb presència permanent d'os on concentrar l'esforç de prevenció
 - Nous protocols de seguiment, captura i maneig d'ossos
 - El mascle Goiat
 - Nombre d'exemplars d'os bru als Pirineus
 - Promoció del turisme de natura
- ### Notícies breus
- Ipcena supera les 100.000 signatures recollides per evitar que s'expulsi l'os Goiat dels Pirineus
 - Prop d'un centenar de ramaders del Pallars es manifesten contra la fauna salvatge i reclamen la captura de l'os Goiat
 - La Casa de l'Os
 - Què fer si ens trobem amb un os

LA GENERALITAT DELIMITA LA ZONA AMB PRESÈNCIA PERMANENT D'OS ON CONCENTRAR L'ESFORÇ DE PREVENCIÓ

En anys anteriors els recursos disponibles s'havien dispersat i es van emprar en una inversió similar en agrupament de ramats, contractació de pastors i vigilància de bestiar ovi, tant dins la zona afectada per la presència continuada d'os, com fora d'aquesta zona. En concret, el 2017 es van destinar 112.000 euros per aquest concepte en la zona de risc i 85.000 euros en zones on la presència d'os és només puntual i esporàdica.

Per al 2018, en la zona amb presència permanent d'os bru, la Generalitat assegurarà la totalitat del dispositiu de prevenció. S'estan estudiant per aquest any algunes millores d'ampliació dels períodes de vigilància d'alguns agrupaments i dels efectius destinats a la vigilància del bestiar gros.

Tanmateix, fora d'aquesta zona no es destinaran diners per a l'agrupa-

ment i vigilància de ramats. Això afecta els ramats de la part baixa del Pallars Sobirà algun ramat del Pallars Jussà i l'Alta Ribagorça sota la gestió de la FECOC.

D'altra banda, les indemnitzacions per danys acreditats de l'os sobre la ramaderia es mantindran, tant dins com fora de la zona permanent d'os, tant per al bestiar local com per al foraster.

És important remarcar que la delimitació de la zona amb presència permanent d'os bru no és rígida i s'anirà ajustant cada any d'acord amb el programa de seguiment d'aquesta espècie. Si la població d'os s'expandeix, el dispositiu de prevenció també s'ampliarà, de manera que els ramats que a avui dia queden fora del programa de prevenció de danys seran incorporats en el futur si el risc de patir danys així ho justifica.

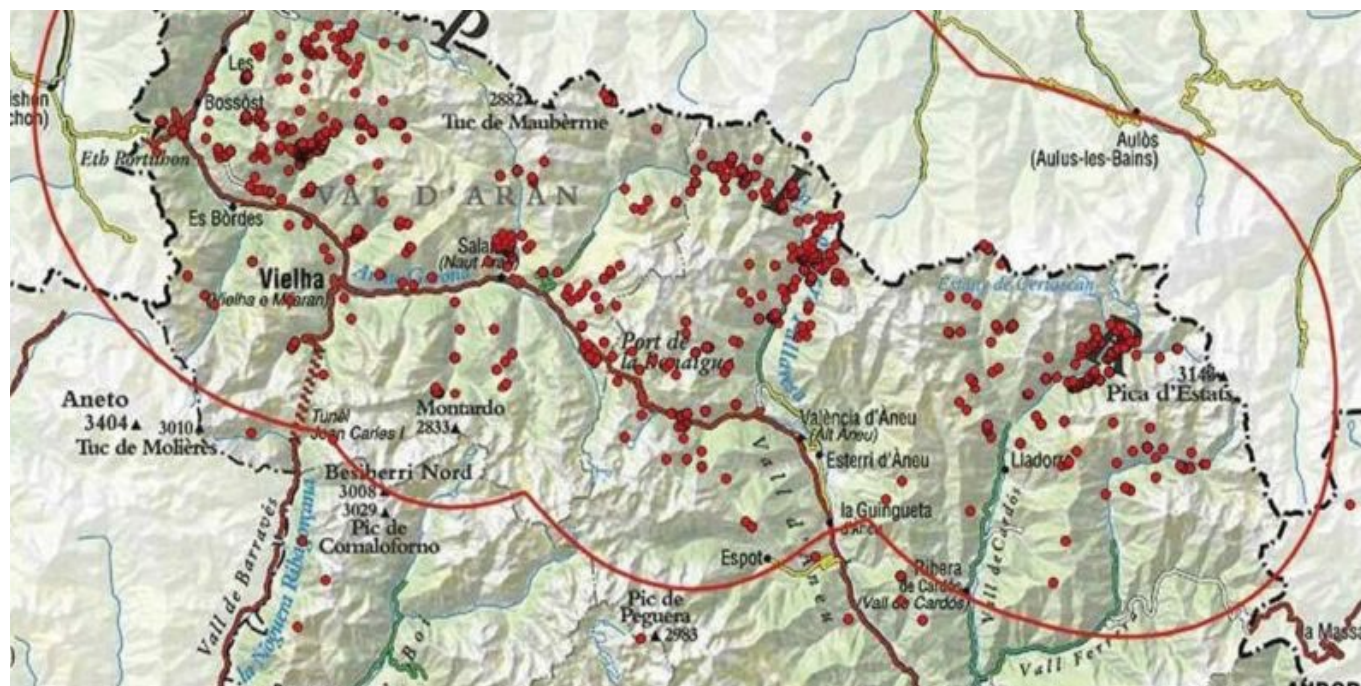

Figura 1. Zona amb presència permanent d'os bru a Catalunya.

NOUS PROTOCOLS DE SEGUIMENT, CAPTURA I MANEIG D'OSSOS

Enguany s'han començat a elaborar protocols de seguiment, captura i maneig d'exemplars d'os bru. Aquesta acció neix amb la intenció de fer un seguiment complementari de la població d'os bru dels Pirineus.

És imprescindible per a Catalunya disposar de protocols de seguiment, captura i maneig d'ossos, i adquirir l'experiència necessària per poder gestionar i reaccionar de forma efectiva davant problemes concrets, com són: ossos ferits, orfes, ossos que ataquen ramats de forma reiterada, que s'apropen a pobles, etc.

Aquests protocols permetran obtenir més informació sobre l'ús de l'espai, la dispersió dels ossos, la seva situació sanitària, les dades genètiques, etc.

S'han redactat els protocols següents: el "Protocol de captura, anestèsia i manipulació d'ossos de Catalunya", el "Protocol de seguiment d'ossos de Catalunya", el "Protocol de foragitament d'ossos conflictius" i el "Protocol de captura d'ossos des d'helicòpter".

Pel que fa a les accions concretes, a banda dels dispositius per intensificar les mesures per dissuadir l'os Goiat d'acostar-se al bestiar,

Parany tipus "Culvert" col·locat a la muntanya del Pallars Sobirà.

s'han instal·lat dos parany tipus "Culvert", per poder capturar ossos; i s'han comprat el

collar localitzador GPS i els emissors d'orella per als exemplars capturats.

EL MASCLE GOIAT

El mascle Goiat va acabar la hibernació a principis de març. Des de llavors, s'ha desplaçat per l'Aran, el Pallars Sobirà, l'Alta Garona i els Alts Pirineus.

Des del mes d'abril s'han registrat 15 atacs d'aquest exemplar, dels quals 2 a França, 12 a la Val d'Aran i 1 al Pallars Sobirà. Les baixes que ha provocat a la ramaderia han estat en total, aquest any, 15: sis eugues i quatre poltres, quatre ovelles, una cabra i dues baixes a arnes.

L'anàlisi efectuada per l'equip expert de seguiment transfronterer de l'os als Pirineus (GSTOP) –integrat per personal tècnic de la Generalitat de Catalunya, de l'Office National de la Chasse et de la Faune Sauvage, del Gobierno d'Aragón i del Conselh Generau d'Aran– ha constatat que en Goiat presenta un comportament predador anòmal per la seva intensitat i per la seva tendència a atacar ramaderia equina, que sol pasturar sense vigilància i fora de tancats de protecció. En canvi, no presenta d'altres comportaments que podrien considerar-se problemàtics: evita els ramats d'oví vigilats per gossos de protecció i pastor, fet que demostra l'efectivitat d'aquesta mesura preventiva que fa anys que s'aplica; no busca ni està habituat a la presència humana; no ataca reiteradament; i no presenta tampoc un comportament clarament agressiu espontani reiterat, amb aproximacions directes i gestos, mirades i moviments inequívocs que podrien acabar en atacs.

En aquest sentit, s'ha posat en marxa un dispositiu per intensificar les mesures per

Euga depredada per l'os Goiat a Son del Pi, Alt Àneu, Pallars Sobirà, el 24 de juny de 2018.

dissuadir l'os Goiat, d'acostar-se al bestiar. Consisteix a aplicar bales de goma/cautxú, trets a prop, sorolls, llums i la utilització de repel·lents o electricitat en les seves preses perquè, quan s'acosti al bestiar o retorni a menjar les restes de la seva presa, com solen fer els ossos, tingui una experiència aversiva severa i modifiqui el seu comportament.

A finals de juliol es va fer una reunió de caire tècnic per valorar els resultats i dictaminar

en relació amb la gestió d'aquest exemplar. Es va determinar d'elaborar un protocol d'ossos problemàtics per saber com actuar davant aquests exemplars. No es descarta cap opció, inclosa la de capturar-lo i extreure'l del medi, si bé aquesta decisió es basarà en un sòlid posicionament tècnic i un consens intergovernamental a escala regional, estatal i comunitària.

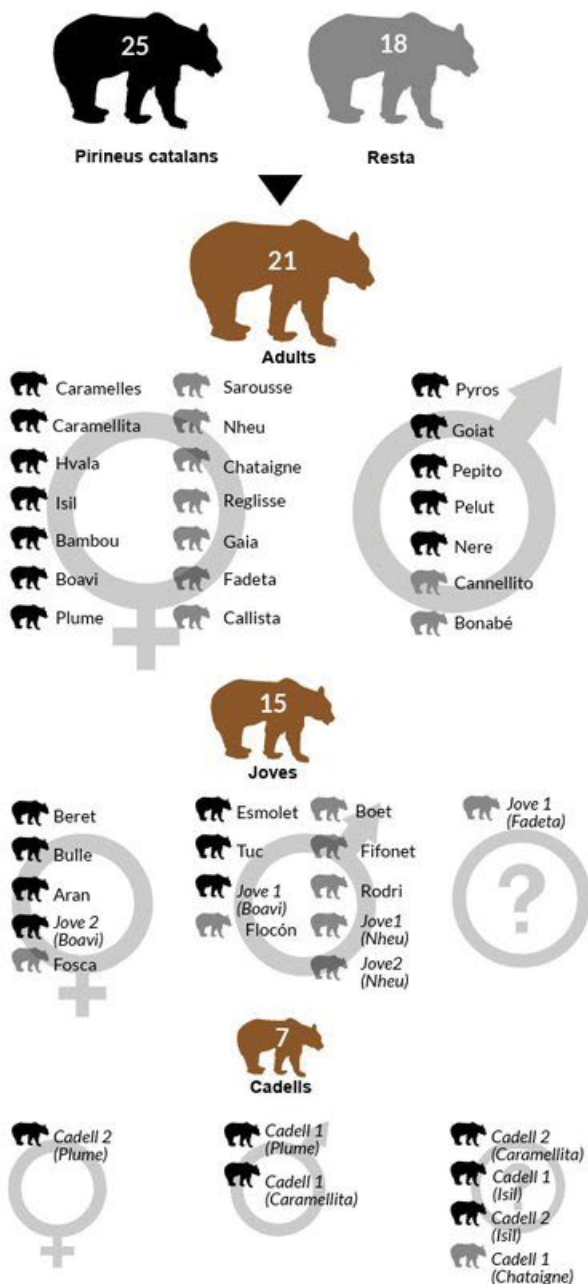

L'os bru

Any 2017

43 exemplars d'os bru als Pirineus

Una de les línies d'actuació que incorpora el projecte PiroLife és la promoció socioeconòmica del territori, que potencia el turisme de natura i cultura com un element de singularització de les valls.

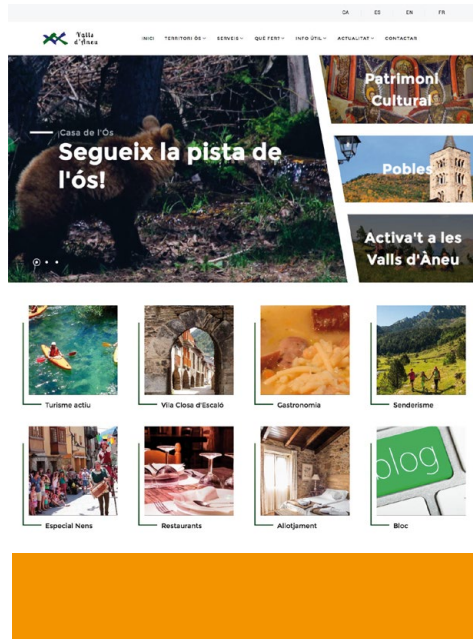
El Consorci de Turisme de les Valls d'Àneu lidera aquesta acció de promoció juntament amb la vall de Cardós i la vall Ferrera.

Es considera que el turisme de natura o ecoturisme vinculat a la reintroducció de fauna que es promou a través del projecte europeu PiroLife és una oportunitat excel·lent per millorar el posicionament turístic del territori: per enriquir la cartera de productes que ofereixen les empreses del territori, atreure nous segments de visitants, i millorar la percepció dels residents envers la reintroducció de noves espècies de fauna, especialment de l'os bru.

L'any 2017 es van analitzar els productes turístics que s'oferien ja al territori i se'n van crear de nous. Es pot consultar aquesta oferta al web www.vallsdaneu.org

L'any 2018 s'està redactant un dossier de presentació dels atractius naturals, culturals i turístics del territori adreçat als operadors turístics.

L'any 2019 s'incidirà encara més en la comercialització dels productes turístics: es farà una selecció d'aquells que s'adaptin millor als mercats de proximitat d'ecoturisme i turisme actiu, i es prepararà un catàleg per presentar a les fires especialitzades.

IPCENA SUPERA LES 100.000 SIGNATURES RECOLLIDES PER EVITAR QUE S'EXPULSI L'OS GOIAT DELS PIRINEUS

L'entitat reclama necròpsies que permetin demostrar si l'animal seria l'autor de l'atac de diversos èquids o bé si se'ls hauria menjat després de trobar-los malalts, ferits o ja sense vida.

També demana la creació d'una comissió entre les parts implicades dels diferents territoris en què es porta a terme el projecte PiroLife, per tal de fixar criteris conjunts i d'establir noves mesures de protecció per als ramats.

PROP D'UN CENTENAR DE RAMADERS DEL PALLARS ES MANIFESTEN CONTRA LA FAUNA SALVATGE I RECLAMEN LA CAPTURA DE L'OS GOIAT

Un centenar de ramaders del Pallars Sobirà es van manifestar el 28 de juny pels carrers de Sort contra la fauna salvatge i concretament contra l'os bru. Els manifestants van reclamar el mateix control de sanejament que fan als ramats que els faci l'administració a la fauna salvatge.

Pel que fa al cas concret de l'os Goiat demanen als polítics comarcals que exigeixin la captura i repatriació d'aquest animal.

LA CASA DE L'OS

La Casa de l'Os Bru dels Pirineus està a Isil (Alt Àneu, Pallars Sobirà).

És un projecte de l'Associació Casa de l'Os Bru dels Pirineus, formada per l'EMD d'Isil i Alòs i la Fundació Oso Pardo, i té el suport de la Generalitat de Catalunya. L'Associació és l'encarregada de gestionar el centre, que va ser inaugurat el 2012.

La Casa de l'Os Bru organitza activitats educatives per a famílies i escoles, que tenen com a objectiu complementar la informació sobre l'espècie i els altres habitants del medi natural que l'envolta. També presta serveis com a punt d'informació del Parc Natural de l'Alt Pirineu a les valls d'Àneu del 8 de juny a l'11 de setembre.

www.casaosbru.org

QUÈ FER SI ENS TROBEM AMB UN OS

Tot i que la probabilitat de trobar-nos amb un os és molt baixa, va bé conèixer les millors pautes de comportament:

- Si ell no ens ha detectat, el millor és retirar-nos a poc a poc sense córrer i sense alertar-lo.
- No hem d'obstaculitzar mai el seu camí ni les seves possibles vies de fugida.
- Si ens ha detectat hem de conservar la calma, parlar suau i allunyar-nos a poc a poc mostrant que no som un perill per a ell. Mai hem de cridar ni amenaçar-lo.
- Si es tracta d'una femella amb cries mai ens hem de posar entre la mare i les cries.
- Si veiem l'os a una distància segura, gaudim de l'observació i no intentem en cap cas apropar-nos-hi per fer fotos o veure'l millor. Sempre ens hem de mantenir a distància.
- Mantenir la calma és el més important.

CRÈDITS

Oficina tècnica LIFE+ PiroLife Catalunya

Generalitat de Catalunya
Dr. Roux, 80
08017 Barcelona
Tel. 935 674 200

Oficines d'acció territorial del projecte LIFE+PiroLife

Parc Natural de l'Alt Pirineu
Carrer de la Riba, 1
25595 Llavorsí
Tel. 973 622 335

Conselh Generau d'Aran
Passèg dera Libertat, 16
25530 Vielha
Tel. 973 641 801

/Piroslife

@Piroslife

www.piroslife.cat

Generalitat de Catalunya

Conselh Generau d'Aran

Universitat de Lleida

Amb el suport de:

